

Safranbolu İlçesindeki Konaklama İşletmelerinin Finansal Sorunları Üzerine Bir Araştırma ¹

A Research on Financial Problems of Accommodation Enterprises in Safranbolu District

Hasan UYGURTÜRK*
Cenk ÇETİNKAYA **

ÖZ

Ekonomik kalkınmada önemli rol üstlenen turizm sektörünün ana unsurlarında biri konaklama işletmeleridir. Yoğun rekabet ortamında faaliyet gösteren konaklama işletmeleri var olmak ve büyüyebilmek için sağlıklı ve güçlü bir mali yapıya sahip olmalıdır. Ancak konaklama işletmeleri faaliyetleri süresince birtakım finansal sorunlarla yüzleşmek zorunda kalmaktadır. Bu çalışmada, Türkiye’de turizm sektöründe önemli bir yere sahip olan Safranbolu ilçesinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin finansal sorunlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Safranbolu’da yer alan konaklama işletmelerinde anket çalışması yapılmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda Safranbolu’daki konaklama işletmelerinin sıklıkla karşılaştıkları finansal sorunların kapasite düşüklüğü, yüksek personel ve sigorta giderleri, kar marjlarının düşük olması, özsermaye yetersizliği, kısıtlı kredi imkanları, yüksek vergi ve harçlar ile sektörel teşviklerin yetersizliği olduğu tespit edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELER

Konaklama İşletmeleri, Finansal Sorunlar, Safranbolu

ABSTRACT

One of the main components of the tourism sector, which plays an important role in economic development, is accommodation enterprises. Accommodation enterprises operating in intense competition environment should have a healthy and strong financial structure in order to exist and grow their assets. However, accommodation enterprises have to face some financial problems during their activities. In this study, it is aimed to determine the financial problems of accommodation enterprises operating in Safranbolu, which has an important place in the tourism sector in Turkey. For this purpose, a questionnaire study was applied to the accommodation enterprises in Safranbolu and the obtained data were analyzed. As a result of the study, it is determined that the financial problems faced by the accommodation enterprises in Safranbolu frequently are low capacity, high personnel and insurance costs, low profit margins, lack of equity capital, limited credit facilities, high taxes and fees, and inadequate sectoral incentives.

KEYWORDS

Accommodation Enterprises, Financial Problems, Safranbolu

Makale Geliş Tarihi / Submission Date	Makale Kabul Tarihi / Date of Acceptance
15.05.2019	02.09.2019
Atıf	Uygurtürk, H. ve Çetinkaya, C. (2019). Safranbolu İlçesindeki Konaklama İşletmelerinin Finansal Sorunları Üzerine Bir Araştırma. <i>Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi</i> , 22 (2), 758-773.

¹ Bu makale, Cenk Çetinkaya'nın Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı'nda kabul edilen yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

* Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Girişimcilik Bölümü, hasanuygurturk@karabuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9252-0155

** Doktora Öğrencisi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Üretim Yönetimi ve Pazarlama Anabilim Dalı, cenkçetinkaya78@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-9620-3598

GİRİŞ

Sürekli değişen dinamik bir ekonomik ortamda faaliyette bulunan işletmeler çeşitli sorunlarla yüzleşmek durumunda kalmaktadırlar. Karşılaşılan sorunların tespiti ve bunlara çözüm önerileri geliştirmek işletme yöneticilerinin zamanlarını alan önemli konuların başında gelmektedir. Yöneticilerin muhatap oldukları sorunların bazıları duruma özel olsa da çoğu sorun farklılaşan zamana ve müşteri tercihine bağlı olarak farklı şekillerde tekrarlanmaktadır. Söz konusu sorunlardan biri olan ve hemen hemen tüm işletmelerde karşılaşılan önemli sorunlardan birini finansal nitelikli sorunlar oluşturmaktadır. Finansal sorunların sıklıkla karşılaşıldığı sektörlerden biri de turizmdir.

Turizm, ülkelerin döviz girdisini artırmakla beraber istihdama da önemli katkı sağlayarak ekonomik gelişmeye ivme kazandırmaktadır. Ayrıca turizm ülkelerin doğal, tarihi, arkeolojik verilerine değer katan ve uluslararası alanda ülkelerin birbirlerine yakınlaşmasını sağlayan en önemli sektörlerden biri konumunda bulunmaktadır (Ünüvar, 2006:180).

Turizm sektörünün başlıca unsurlarından biri turizm işletmeleridir. Yoğun rekabet ortamında bulunan turizm işletmeleri faaliyetlerinin sürekliliğini sağlayabilmek için ihtiyaç duydukları fonları uygun koşullarda elde edip bu fonları en iyi şekilde kullanabilmelidirler. Turizm sektöründeki ana işletme gruplarından biri olan konaklama işletmeleri için de sağlıklı bir finansal yapıya sahip olmak önem arz etmektedir.

Konaklama işletmelerinin maliyetlerinin önemli bir bölümü yatırım maliyetlerinden oluşmaktadır. Bu işletmelerin faaliyet sürecinde ise iş gücü maliyetleri, yiyecek-içecek maliyetleri ile konaklama hizmetlerine ilişkin maliyetler temel gider kalemlerini oluşturmaktadır (Türksoy, 2007: 109). Sabit sermaye yatırımlarının yüksek olması, uzun vadeli fon bulmada yaşanan problemler ve desteklerden yeterince yararlanılamaması otel işletmelerinin finansal anlamda dikkatli olmalarının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Özellikle mevsimsel koşulların daha çok etki ettiği turistik hareketlerin yoğun olarak yaşandığı bölgelerde turizm işletmelerinin finansal sorunları daha çok göze çarpmaktadır. Turistik talebin değişken yapısı da bu işletmelerin finansal planlama yapmalarını zorlaştırarak finansal sorunlara neden olmaktadır. Turizm işletmeleri finansal piyasaları takip ederek ve iyi bir finansal yönetim stratejisi uygulayarak yaşanabilecek finansal sorunların üstesinden gelebilmelidir (Akıncı, 2016: 144; Kaşlı ve Karataban, 2008: 145).

Turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin doğru finansman kaynaklarını kullanmaları, sağlıklı ve güçlü bir mali yapıya sahip olmaları hem işletmenin kendisi hem de faaliyet gösterdiği turizm destinasyonun gelişimi açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda sahip olduğu konaklama işletmeleri, tarihi, doğal güzellikleri ve sosyo-kültürel özellikleri ile ön plana çıkan turizm destinasyonlarından biri de Safranbolu'dur.

Bu çalışmada konaklama işletmelerinin finansal sorunlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda önemli turizm destinasyonlarından biri olan Safranbolu'da yer alan konaklama işletmeleri çalışma kapsamına alınmıştır. Sürekli gelişen ve büyüyen turizm ekosistemi içinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin finansal sorunlarının tespiti turizm sektörünün sağlıklı gelişimi açısından da önem arz etmektedir. Dolayısıyla konaklama işletmelerinin finansal sorunlarını tespit etmek işletme yöneticilerine ışık tutabileceği gibi diğer akademik nitelikli çalışmalara da fikir sunacaktır. Ayrıca araştırma sonuçları çerçevesinde tespit edilen finansal sorunların çözüme kavuşturulmasıyla konaklama işletmelerinin etkinliklerinin artacağı düşünülmektedir.

1. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Konaklama işletmelerinin yaşadığı finansal sorunların belirlenmesine yönelik farklı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

Ceylan ve İlban (2005) Balıkesir'de faaliyet gösteren otel işletmelerinin finansal sorunlarını ve uyguladıkları finansal teknikleri araştırmışlardır. Araştırma sonucunda otel işletmelerinin en önemli finansal sorunlarının nakit para sıkıntısı, tahsilatların zamanında yapılamaması ve maliyetlerdeki artışlar olduğu belirlenmiştir. Yılmaz (2007), Bodrum'daki konaklama işletmelerinin finansman sorunları ile uygulamalarını saptamayı ve bunlara çözüm önerileri getirmeyi amaçlamıştır. Yılmaz, işletmelerin en önemli sorununun finansman sorunu olduğunu ve bunu sırasıyla personel ve pazarlama sorunlarının takip ettiğini ifade etmiştir. İşletmelerin karşılaştığı finansman sorunlarının başında ise "kredi temininde zorluklar" ve "kredi maliyetlerinin yüksek olması" geldiğini belirtmiştir. Sanjeev vd. (2012) çalışmalarında Hindistan'daki konaklama sektöründe karşılaşılan finansal sıkıntıların belirlenmesini ve bunlara çözüm önerisi getirmeyi amaçlamışlardır. Çalışmada, Hindistan'daki konaklama sektöründe karşılaşılan başlıca finansal sıkıntıların yüksek finansman maliyetleri, vergi çeşitliliği, işletme sermayesi sorunları ile lisanslama ve yasalarla ilgili konular olduğu vurgulanmıştır.

Bilen vd. (2014) araştırmalarında Diyarbakır'daki konaklama işletmelerinin yaşadığı finansman problemlerinin tespit edilmesini ve söz konusu problemlerin çözümüne yönelik öneriler sunmayı

amaçlamışlardır. 22 konaklama işletmesinin kapsama alındığı çalışmada işletmelerin finansman teminindeki en önemli problemlerinin kredi teminindeki zorluklar ve çalışma sermayesinin azalması olduğu belirlenmiştir. Akay vd. (2015) çalışmalarında turizm işletmelerinin finansal sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerilerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Yetersiz kazançlar, yüksek girdi maliyetleri ve nakit açığı turizm işletmelerinin en önemli finansal sorunları olarak sıralanmıştır. Karadeniz vd. (2015), Van’da bulunan KOBİ statüsündeki konaklama işletmelerinin ve A grubu seyahat acentalarının finansal sorunlarının analiz edilmesini amaçlamışlardır. 24 konaklama işletmesi ile 12 adet seyahat acentasının analize dahil edildiği çalışma sonucunda konaklama işletmelerinin ve seyahat acentalarının en önemli finansal sorunlarının enerji giderleri, vergi oranları ve faiz oranlarının yüksekliği olduğu ifade edilmiştir. Karadeniz vd. (2018) çalışmalarında Erzurum ve Kars’da bulunan KOBİ niteliğindeki otel işletmelerinin finansal sorunlarının analiz edilmesini amaçlamışlardır. 52 otel işletmesinden elde edilen veriler doğrultusunda otel işletmelerinin genel olarak finansal sorunlarının maliyetlerin değişkenliği, bankaların sundukları ağır şartlar, vergi ve faiz oranlarının yüksekliği gibi sorunlar olduğu ifade edilmiştir.

2. ÇALIŞMANIN KAPSAMI VE YÖNTEM

Bu çalışmada konaklama işletmelerinin finansal sorunlarının tespit edilmesi amaçlanmış ve turizm sektörü için önemli destinasyonlardan biri olan Safranbolu’da yer alan konaklama işletmeleri çalışma kapsamına alınmıştır. Konaklama işletmelerinin sağlıklı bir mali yapıya sahip olması ve finansal açıdan etkin bir şekilde faaliyetlerini sürdürmesi hem kendisi hem de içinde bulunduğu şehrin ekonomisi açısından önem taşıdığından üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur.

Araştırmanın ana kütlelerini Safranbolu ilçesindeki konaklama işletmelerinde çalışan yetkili kişiler oluşturmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı’na bağlı Safranbolu Turizm Danışma Bürosu’ndan edinilen bilgilere göre 2017 yılı itibariyle Safranbolu’da turizm işletme belgeli 26, belediye belgeli 95 toplamda 121 konaklama işletmesi bulunmaktadır (STDB, 2019). Konaklama işletmelerinin tamamına ulaşılmış ancak 76 işletme yetkilisi ankete katılmayı kabul etmiştir. Anketlerden eksik veri içerenler (soruların tamamına cevap verilmeyenler) ve doğru doldurulmayanlar analiz dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak toplam 62 anket analiz amacıyla değerlendirmeye alınmış ve analize dahil edilmiştir.

Çalışmada konaklama işletmelerinde karşılaşılan finansal sorunların tespitine yönelik veri toplamak amacıyla anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde konaklama işletmelerinin özelliklerini tespit etmeye yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise fonksiyonel bilgiler adı altında işletmelerin finansal sorunlarını tespit etmeyi amaçlayan 21 soru yer almaktadır.

Çalışma kapsamında konaklama işletmelerinde karşılaşılan finansal sorunları tespit etmek amacıyla, daha önce literatürde kullanılan ölçekler incelenmiş ve araştırma konusuna uygun olduğu düşünülen ölçekler anket formunda kullanılmıştır. Beşli likert tipi ölçeğin kullanıldığı anket formunda ölçek maddeleri “1= Önemsiz”, “2= Biraz Önemli”, “3= Önemli”, “4= Oldukça Önemli” ve “5= Çok Önemli” şeklinde belirlenmiştir. Safranbolu’daki konaklama işletmelerinin finansal sorunlarını tespit edebilmek amacıyla oluşturulan anketten elde edilen veriler ile frekans analizi yapılmış ve ortalamalar üzerinden yorumlanmıştır. Frekans analizi için SPSS programından yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bulgular başlığı altında Safranbolu’da yer alan ve çalışmaya dahil olan konaklama işletmelerine ait bilgiler ile çalışma kapsamında gerçekleştirilen analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Araştırmaya dahil edilen konaklama işletmelerine istatistiksel bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Konaklama İşletmelerine Ait İstatistiksel Bilgiler

Değişken	Sayı (N)	Yüzde (%)	
Konaklama işletmesinin türü	Otel	13	21,0
	Motel	0	0
	Butik Otel	30	48,4
	Pansiyon	16	25,8
	Diğer (Konak, bağ evi vb.)	3	4,8
Konaklama işletmesinin belge durumu	Belediye Belgesi	35	56,5
	Turizm Bakanlığı Belgesi	27	43,5
Konaklama işletmenin hukuki yapısı	Şahıs Şirketi	43	69,4
	Kollektif Şirket	0	0
	Limited Şirket	12	19,4
	Anonim Şirket	4	6,5
	Diğer	3	4,8
Konaklama işletmesinin faaliyet süresi	1-5 yıl	19	30,6
	6-10 yıl	21	33,9
	11-15 yıl	14	22,6
	16 yıl ve üstü	8	12,9
Konaklama işletmesindeki yatak sayısı	1-10 yatak	14	22,6
	11-20 yatak	21	33,9
	21-30 yatak	12	19,4
	31-40 yatak	4	6,5
	41 yatak ve üstü	11	17,7
Konaklama İşletmesindeki personel sayısı	1-9 kişi	53	85,5
	10-20 kişi	5	8,1
	21-30 kişi	2	3,2
	31 kişi ve üstü	2	3,2
Konaklama işletmesinde finansman bölümü var mı?	Evet	16	25,8
	Hayır	46	74,2
Konaklama işletmesinde finans yönetimi görevi kim tarafından yürütülmektedir?	Patron/İşletme Sahibi	45	72,6
	Finans Müdürü/ Finansman Bölümü	4	6,5
	Muhasebe Müdürü/ Muhasebe Bölümü	6	9,7
	Diğer	7	11,3
Konaklama işletmesinde finansal planlama yapılıyor mu?	Evet	31	50,0
	Hayır	31	50,0
Konaklama işletmesinde faaliyetler için özsermaye yeterli mi?	Evet	47	75,8
	Hayır	15	24,2
Konaklama işletmesinde mevcut faaliyetler hangi kaynaklardan finanse edilmektedir?	Şirket Karı	41	66,1
	Banka Kredisi	12	19,4
	Factoring	0	0
	Finansal Kiralama	0	0
	Teşvikler	0	0
	Yeni ortaklar	0	0
	Satıcı Kredisi	0	0
	Eş dosttan borç alma	0	0
	Özsermaye	9	14,5

Tablo 1'e göre konaklama işletmelerinin %48,4'ünü (30 adet) "Butik Otel", %25,8'ini (16 adet) "Pansiyon", %21'ini (13 adet) "Otel" ve son olarak %4,8'ini (3 adet) "Diğer" işletmeler (konak, bağ evi vb.) oluşturmaktadır. Sahip olunan belge açısından incelendiğinde işletmelerin %56,5'ini (35 adet) "Belediye Belgeli" işletmeler, %43,5'ini (27 adet) "Turizm Bakanlığı Belgeli" işletmeler oluşturmaktadır. İşletmeler hukuki yapılarına göre ele alındığında 43 "Şahıs Şirketi", 12 "Limited Şirket", 4 "Anonim Şirket" ve 3 "Diğer" başlığı altında gruplandırıldığı tespit edilmiştir. İşletmeler faaliyet süresi açısından değerlendirildiğinde ilk sırayı 6-10 yıl süreyle faaliyet gösteren 21 işletme almakta olup bunu sırasıyla, 1-5 yıl süreyle faaliyet gösteren 19 işletme, 11-15 yıl süreyle faaliyet gösteren 14 işletme ve 16 yıl üstü süreyle faaliyet gösteren 8 işletme takip etmektedir. Konaklama işletmelerinde finansman bölümünün varlığına ilişkin soruya 46 işletme hayır yanıtı vermiş, 16 işletme ise evet yanıtı vermiştir. Konaklama işletmesinde finans yöneticiliğini kimin yaptığına ilişkin soruya 45 işletme tarafından "Patron, İşletme Sahibi" yanıtı verilmiş, bunu sırasıyla, 7 işletme "Diğer", 6 işletme "Muhasebe Müdürü" ve 4 işletme "Finans Müdürü" yanıtları takip etmiştir. Konaklama işletmelerinde finansal plan yapılmasına ilişkin soruya 31 işletme "Evet", 31 işletme ise "Hayır" yanıtını vermiştir. 47 işletme özsermayelerini yeterli bulurken, 15 işletme özsermayelerini yetersiz bulmuşlardır. Konaklama işletmelerinde mevcut faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin hangi finansman yönteminin kullanıldığı sorusuna ise, 41 işletme "Şirket Karı", 12 işletme "Banka Kredisi" ve 9 işletme "Özsermaye" yanıtını vermiştir.

Tablo 2: Konaklama İşletmelerinin Türüne Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

İşletme Türü	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Otel	Yüksek	Kapasite düşüklüğü	4,0769	1,03775
		Kar marjlarının düşük olması	4,0769	0,86232
		Faizlerin yüksekliği	4,0769	0,86232
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3,3846	1,04391
		İşletme sermayesi yetersizliği	3,2308	1,09193
		Nakit açığı sorunu	3,3077	0,85485
Butik Otel	Yüksek	Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,9333	1,11211
		Yüksek vergi ve harçlar	3,7333	1,36289
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,6667	1,39786
	Düşük	Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,9667	1,35146
		Kredi kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,9333	1,17248
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,8	1,18613
Pansiyon	Yüksek	Uygulanan ekonomi politikaları	3,5625	0,89209
		Yüksek vergi ve harçlar	3,5625	1,09354
		Kısıtlı kredi imkânları	3,4375	1,36473
	Düşük	İşletme sermayesi yetersizliği	2,3125	1,07819
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,125	0,80623
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,0625	0,92871
Diğer	Yüksek	Öz sermaye yetersizliği	4	0
		Kapasite düşüklüğü	3,6667	1,1547
		Kar marjlarının düşük olması	3,6667	1,1547
	Düşük	Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	1,6667	1,1547
		Kısıtlı kredi imkânları	1,6667	1,1547
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	1,6667	1,1547

Tablo 2'ye göre otellerin en önemli finansal sorunlarının kapasite düşüklüğü, kar marjlarının düşük olması ve faizlerin yüksekliği olduğu görülmektedir. Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk, işletme sermayesi yetersizliği ve nakit açığı sorunu otellerin finansal olarak önem düzeyi düşük sorunları olarak belirlenmiştir. Butik oteller açısından yüksek personel ve sigorta giderleri en önemli finansal sorun olarak görülmektedir. Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği ise butik oteller için finansal sorun olarak en düşük ortalamaya sahip olmuştur. Pansiyonlar için uygulanan ekonomi politikaları ile yüksek vergi ve harçlar sorunları en fazla ortalama değere sahip finansal sorunlar olurken, döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar en düşük ortalamaya sahip finansal sorun olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3: Konaklama İşletmelerinin Belge Türüne Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Belge Türü	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Belediye Belgeli	Yüksek	Kapasite düşüklüğü	3,5429	1,29121
		Yüksek vergi ve harçlar	3,5429	1,46213
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,4286	1,19523
	Düşük	Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,6571	1,32716
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,6571	1,18676
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,6	1,21752
Turizm Bakanlığı Belgeli	Yüksek	Yüksek personel ve sigorta giderleri	4,0741	1,10683
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,8889	1,01274
		Kar marjlarının düşük olması	3,8148	1,14479
	Düşük	İşletme sermayesi yetersizliği	3,3333	1,27098
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	3,2963	1,17063
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3,037	0,97985

Belediye Belgeli konaklama işletmelerinin karşılaştıkları finansal sorunlara bakıldığında en önemli finansal sorunların kapasite düşüklüğü ile yüksek vergi ve harçlar olduğu görülmektedir. Belediye Belgeli konaklama işletmeleri için kredi kurumlarının yüksek teminat istemesi en az öneme sahip finansal sorun olarak tespit edilmiştir. Turizm Bakanlığı Belgeli konaklama işletmelerinde yüksek personel ve sigorta giderleri önem düzeyi en yüksek finansal sorun iken, kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği önem düzeyi en düşük finansal sorun olarak belirlenmiştir.

Tablo 4: Konaklama İşletmelerinin Hukuki Yapılarına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Hukuki Yapı	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Şahıs Şirketi	Yüksek	Yüksek vergi ve harçlar	3,5814	1,31353
		Kapasite düşüklüğü	3,5581	1,2209
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,4884	1,00882
	Düşük	Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,8605	1,16663
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,7907	1,26412
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,7209	1,2017
Limited Şirket	Yüksek	Kısıtlı kredi imkânları	4,25	0,86603
		Uygulanan ekonomi politikaları	4,25	0,86603
		İş hayatına yönelik bürokratik engeller	4,1667	1,2673
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3,4167	1,44338
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	3,3333	0,7785
		Kapasite düşüklüğü	3,25	1,3568
Anonim Şirket	Yüksek	Kar marjlarının düşük olması	4,25	0,95743
		Yüksek kredi maliyetleri	4	1,1547
		Kapasite düşüklüğü	4	0,8165
	Düşük	Alacakların zamanında tahsil edilememesi	3,25	1,70783
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3	0,8165
		İşletme sermayesi yetersizliği	2,5	1,29099
Diğer	En Çok	Öz sermaye yetersizliği	4	0
		Kapasite düşüklüğü	3,6667	1,1547
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	3,6667	1,1547
	En Az	Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	1,6667	1,1547
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	1,6667	1,1547
		Nakit açığı sorunu	1,6667	1,1547

Yüksek vergi ve harçlar şahıs şirketi statüsündeki konaklama işletmeleri tarafından en önemli görülen finansal sorun olurken, kısıtlı kredi imkânları ve uygulanan ekonomi politikaları limited şirketler tarafından, kar marjlarının düşük olması da anonim şirketler tarafından en önemli finansal sorunlar olarak görülmektedir. Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği şahıs şirketleri tarafından en az önem düzeyine sahip finansal sorun olarak görülürken, limited şirket statüsündeki konaklama işletmeleri kapasite düşüklüğünü, anonim şirketler ise işletme sermayesi yetersizliğini en az önemli finansal sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 5: Konaklama İşletmelerinin Faaliyet Sürelerine Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Faaliyet Süresi	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
1-5 Yıl	Yüksek	Kapasite düşüklüğü	3,8421	1,21395
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,8421	1,46299
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,7895	1,35724
	Düşük	Alacakların zamanında tahsil edilememesi	3,0526	1,64903
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3,0526	1,58021
		Kredi vadelerinin kısa olması	3	1,52753
6-10 Yıl	Yüksek	Kısıtlı kredi imkânları	3,7619	1,09109
		Yüksek vergi ve harçlar	3,7619	1,17918
		İş hayatına yönelik bürokratik engeller	3,7143	1,23056
	Düşük	İşletme sermayesi yetersizliği	2,8571	1,35225
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,7619	1,13599
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,7143	1,0556
11-15 Yıl	Yüksek	Uygulanan ekonomi politikaları	3,9286	1,14114
		Kapasite düşüklüğü	3,9286	0,99725
		Yüksek vergi ve harçlar	3,9286	1,32806
	Düşük	Kısıtlı kredi imkânları	2,8571	1,16732
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,6429	0,92878
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,5000	0,75955
16 Yıl ve Üstü	Yüksek	Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,6250	0,91613
		Faizlerin yüksekliği	3,6250	0,91613
		Öz sermaye yetersizliği	3,5000	1,06904
	Düşük	Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,8750	0,64087
		Kısıtlı kredi imkânları	2,7500	0,70711
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,5000	0,75593

1-5 yıl arası faaliyet gösteren konaklama işletmeleri için en önemli finansal sorunlar kapasite düşüklüğü ile sektörel teşviklerin yetersizliği olarak görülürken, 6-10 yıl arası faaliyet gösteren işletmeler kısıtlı kredi imkanları ile yüksek vergi ve harçları, 11-15 yıl arası faaliyette bulunan işletmeler uygulanan ekonomi politikaları ile kapasite düşüklüğünü, 16 yıl ve daha fazla süredir faaliyet gösteren konaklama işletmeleri de yüksek personel ve sigorta giderleri ile faizlerin yüksekliğini en önemli finansal sorunlar olarak görmektedirler.

Tablo 6: Konaklama İşletmelerinin Yatak Sayısına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Yatak Sayısı	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
1-10 Yatak	Yüksek	Yüksek vergi ve harçlar	3,6429	1,39268
		Faizlerin yüksekliği	3,6429	1,39268
		İş hayatına yönelik bürokratik engeller	3,5714	1,39859
	Düşük	Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,6429	1,44686
		İşletme sermayesi yetersizliği	2,6429	1,44686
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,5	1,34450
11-20 Yatak	Yüksek	Kapasite Düşüklüğü	3,7619	1,04426
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7143	1,10195
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,5714	1,28730
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,7143	0,90238
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,6190	1,11697
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,3333	1,23828
21-30 Yatak	Yüksek	Yüksek vergi ve harçlar	3,9167	1,50504
		Kapasite Düşüklüğü	3,8333	1,26730
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,75	1,48477
	Düşük	Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	3,0833	1,08362
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3,0833	0,99620
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	3,0833	1,37895
31-40 Yatak	Yüksek	Kısıtlı kredi imkânları	4,5	1
		Uygulanan ekonomi politikaları	4,5	0,57735
		Girdi maliyetlerinin yüksekliği	4,5	0,57735
	Düşük	Kapasite Düşüklüğü	2,75	1,70783
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,5	1,73205
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,25	1,5
41 Yatak ve Üstü	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	4,1818	0,87386
		İş hayatına yönelik bürokratik engeller	4	0,89443
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	4	1,09545
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3,5455	1,36848
		İşletme sermayesi yetersizliği	3,4545	1,50756
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3,2727	1,00905

Konaklama işletmelerinin yatak sayısı değişkeni kapsamında belirlenen finansal sorunlarının önem düzeyi yüksek olanlarının genel olarak yüksek vergi ve harçlar, yüksek personel ve sigorta giderleri, sektörel teşviklerin yetersizliği ve kapasite düşüklüğü olduğu görülmektedir. Bu kapsamda nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk, işletme sermayesi yetersizliği ve kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği sorunları işletmelerin önem düzeyi düşük finansal sorunları olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7: Konaklama İşletmelerinin Personel Sayılarına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Personel Sayısı	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
1-9 Personel	Yüksek	Yüksek vergi ve harçlar	3,5660	1,36592
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,5472	1,29446
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,5472	1,35258
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,8491	1,27696
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,8113	1,14450
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,6981	1,18622
10-20 Personel	Yüksek	Kapasite düşüklüğü	4,6	0,54772
		İş hayatına yönelik bürokratik engeller	4,6	0,54772
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	4,4	0,54772
	Düşük	Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	3,4	1,14018
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,4	1,51658
		Girdi maliyetlerinin yüksekliği	3,4	1,51658
21-30 Personel	Yüksek	Yüksek vergi ve harçlar	4	1,41421
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	4	1,41421
		Yüksek kredi maliyetleri	3,5	0,70711
	Düşük	İşletme sermayesi yetersizliği	3	0
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3	0
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,5	0,70711
31 ve Üstü Personel	Yüksek	Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	4,5	0,70711
		Yüksek kredi maliyetleri	4	1,41421
		Kısıtlı kredi imkânları	4	1,41421
	Düşük	Faizlerin yüksekliği	3,5	0,70711
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3	1,41421
		İşletme sermayesi yetersizliği	2,5	2,12132

Konaklama işletmelerinin personel sayısı dikkate alındığında karşılaşılan finansal sorunların önem düzeyi yüksek olanlarının genel olarak yüksek vergi ve harçlar, yüksek personel ve sigorta giderleri ile yüksek kredi maliyetleri olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk, işletme sermayesi yetersizliği ve kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği sorunları işletmelerin önem düzeyi düşük finansal sorunları olarak tespit edilmiştir.

Tablo 8: Konaklama İşletmelerinde Finansman Bölümünün Varlığına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Finansman Bölümü	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Evet	Yüksek	Öz sermaye yetersizliği	4	1,1547
		Alacakların zamanında tahsil edilememesi	3,75	1,18322
		Kar marjlarının düşük olması	3,6875	1,30224
	Düşük	Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	3,0625	1,48183
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,875	1,36015
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,875	1,36015
Hayır	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7391	1,21901
		Yüksek vergi ve harçlar	3,6739	1,28330
		Kapasite Düşüklüğü	3,6522	1,13954
	Düşük	Alacakların zamanında tahsil edilememesi	2,9348	1,37279
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,8696	1,25802
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,8043	1,14736

Tablo 8 incelendiğinde bünyesinde finansman bölümü bulunan konaklama işletmelerinin finansal sorun olarak öz sermaye yetersizliğini ön plana çıkardıkları görülmektedir. Bünyesinde finansman bölümü bulunmayan konaklama işletmelerinde ise sektörel teşviklerin yetersizliği en yüksek ortalamaya sahip finansal sorun olarak belirlenmiştir. Her iki tür konaklama işletmesi için de kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği önem derecesi en düşük finansal sorun olarak görülmektedir.

Tablo 9: Konaklama İşletmelerinde Finans Yönetimi Faaliyetinin Sorumlusuna Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Sorumlu	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Patron/ İşletme Sahibi	Yüksek	Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,8	1,15994
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7556	1,13128
		Yüksek vergi ve harçlar	3,7111	1,23624
	Düşük	Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	3,0667	1,03133
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,9111	1,27604
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,7778	1,10554
Finans Müdürü/ Finansman Bölümü	Yüksek	Kar marjlarının düşük olması	4,75	0,5
		Kısıtlı kredi imkânları	4,5	0,57735
		Kredi vadelerinin kısa olması	4,5	0,57735
	Düşük	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3	1,1547
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	3	1,82574
		Kapasite düşüklüğü	2,5	1,29099

Sorumlu	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Muhasebe Müdürü/ Muhasebe Bölümü	Yüksek	Öz sermaye yetersizliği	4	0,89443
		Kapasite düşüklüğü	3,6667	0,81650
		Girdi maliyetlerinin yüksekliği	3,6667	1,03280
	Düşük	Kısıtlı kredi imkânları	2,3333	1,50555
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,1667	1,83485
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,1667	1,32916
Diğer	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7143	1,88982
		Yüksek vergi ve harçlar	3,7143	1,88982
		Kapasite düşüklüğü	3,5714	1,61835
	Düşük	Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,2857	1,38013
		İşletme sermayesi yetersizliği	2,1429	1,46385
		Alacakların zamanında tahsil edilememesi	2	1,73205

Konaklama işletmelerinde finans yönetimi faaliyetini yürüten yetkililer açısından finansal sorunlara bakıldığında patron/işletme sahibinin yetkili olduğu işletmelerde yüksek personel ve sigorta giderleri; finans müdürünün yetkili olduğu işletmelerde kar marjlarının düşük olması; muhasebe müdürünün yetkili olduğu işletmelerde öz sermaye yetersizliği ve diğer personelin sorumlu olduğu işletmelerde ise sektörel teşviklerin yetersizliği ile yüksek vergi ve harçlar en önemli finansal sorun olarak ifade edilmiştir.

Tablo 10: Konaklama İşletmelerinde Finansal Planlamanın Yapılıp Yapılmamasına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Finansal Plan	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Evet	Yüksek	Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,9677	1,16859
		Yüksek vergi ve harçlar	3,9032	1,19317
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7742	1,20304
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	3,1290	1,43159
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3,0645	1,23654
		Kredi kurumlarının yüksek teminat istemesi	3	1,06458
Hayır	Yüksek	Kar marjlarının düşük olması	3,4839	0,99569
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,4516	1,05952
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,4516	1,26065
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,8065	1,10813
		Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,7419	1,38967
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,5806	1,11876

Tablo 10'da finansal planlama yapan ve yapmayan konaklama işletmelerinin finansal sorunlarına ilişkin ortalamalar ve buna bağlı olarak sorunların önem düzeyi verilmiştir. Finansal planlama yapan konaklama işletmeleri için en yüksek ortalamaya sahip sorun yüksek personel ve sigorta giderleri iken ikinci sırada yüksek vergi ve harçlar yer almaktadır. Finansal planlama yapmayan konaklama işletmeleri için ise en yüksek ortalamaya sahip sorun kar marjlarının düşük olması iken bu sorunu uygulanan ekonomi politikaları ve sektörel

teşviklerin yetersizliği takip etmektedir. Finansal planlama yapan konaklama işletmeleri için en düşük ortalamaya sahip finansal sorun kredi kurumlarının yüksek teminat istemesi iken finansal planlama yapmayan konaklama işletmeleri için en düşük ortalamaya sahip finansal sorun kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliğidir.

Tablo 11: Konaklama İşletmelerinin Özsermayelerinin Yeterli Olup Olmamasına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Özsermaye Yeterliliği	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Evet	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,8723	1,09578
		Yüksek vergi ve harçlar	3,8723	1,22682
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,6809	1,14410
	Düşük	Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,8936	1,28932
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,8723	1,03456
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,8298	1,22153
Hayır	Yüksek	Öz sermaye yetersizliği	3,6667	1,23443
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,6	1,24212
		Faizlerin yüksekliği	3,4667	1,0601
	Düşük	Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,8	1,14642
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	2,8	1,32017
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,5333	1,24595

Tablo 11 incelendiğinde özsermayesinin yeterli olduğunu belirten konaklama işletmelerinin finansal sorun olarak sektörel teşviklerin yetersizliği ile yüksek vergi ve harçları ön plana çıkardıkları görülmektedir. Özsermayesinin yetersiz olduğunu belirten konaklama işletmelerinde ise özsermaye yetersizliği en yüksek ortalamaya sahip finansal sorun olarak belirlenmiştir.

Tablo 12: Konaklama İşletmelerinde Faaliyetlerin Finansman Kaynaklarına Göre Finansal Sorunların Önem Düzeyi

Finansman Kaynağı	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Şirket Karı	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,8780	1,07692
		Yüksek vergi ve harçlar	3,8780	1,05345
		Kapasite düşüklüğü	3,6829	1,19246
	Düşük	Alacakların zamanında tahsil edilememesi	3,0244	1,40513
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	3	1,24499
		Nakit giriş ve çıkış zamanlamasındaki uyumsuzluk	2,8537	1,17390
Banka Kredisi	Yüksek	Öz sermaye yetersizliği	3,8333	1,26730
		Yüksek personel ve sigorta giderleri	3,8333	1,33712
		Alacakların zamanında tahsil edilememesi	3,75	1,28806
	Düşük	Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,6667	1,07309
		Sektörel teşviklerin yetersizliği	2,5833	1,24011
		Mevzuatla ilgili yaşanan sorunlar	2,4167	1,37895

Finansman Kaynağı	Önem Düzeyi	Finansal Sorunlar	Ortalama	Standart Sapma
Öz Sermaye	Yüksek	Sektörel teşviklerin yetersizliği	3,7778	1,30171
		Kapasite düşüklüğü	3,6667	0,86603
		Uygulanan ekonomi politikaları	3,5556	1,66667
	Düşük	Döviz kurlarında yaşanan dalgalanmalar	2,3333	1,41421
		Kredi Kurumlarının yüksek teminat istemesi	2,2222	0,97183
		Kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliği	2,2222	0,97183

Faaliyetlerin finansmanında şirket karı ve özsermayeyi kullanan konaklama işletmeleri için en önemli finansal sorun sektörel teşviklerin yetersizliği olurken, faaliyetlerin finansmanında banka kredisini kullanan konaklama işletmeleri için en önemli finansal sorunlar ise öz sermaye yetersizliği ile yüksek personel ve sigorta giderleridir. Farklı finansman kaynaklarını kullanan konaklama işletmeleri kredi geri ödemelerinde ödemesiz sürenin yetersizliğini en az önemli finansal sorunlardan biri olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

SONUÇ

Turizm sektörü, gelir yaratan, döviz girişi ve istihdam imkanı sağlayan, sosyal ve kültürel hayata etki eden önemli bir sektör niteliği taşımaktadır. Sektörün temelini oluşturan turizm işletmelerinin ekonomik, siyasi ve sosyal gelişmelerden etkilenmesi bu işletmelerin sağlıklı bir mali yapıya sahip olmalarını gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla sürekli gelişen ve büyüyen turizm sektörü içinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin sağlıklı bir mali yapıya sahip olması üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur.

Bu çalışmada turizm sektöründeki önemli destinasyonlardan biri olan Safranbolu'da yer alan konaklama işletmelerinin finansal sorunlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Safranbolu'da yer alan konaklama işletmelerine anket uygulanmış ve elde edilen veriler ile frekans analizi yapılmıştır.

Çalışmada, Safranbolu ilçesindeki konaklama işletmeleri farklı açılardan ele alındığında bu işletmelerin karşılaştıkları finansal sorunların değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre genel olarak önem düzeyi yüksek olarak görülen ve sıklıkla karşılaşılan finansal sorunların kapasite düşüklüğü, yüksek personel ve sigorta giderleri, kar marjlarının düşük olması, özsermaye yetersizliği, kısıtlı kredi imkanları, yüksek vergi ve harçlar ile sektörel teşviklerin yetersizliği olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki konaklama işletmelerinin 47'si 30 ve altında yatak sayısına sahiptir. Dolayısıyla Safranbolu'daki konaklama işletmelerinin genelinin kapasite açısından büyük işletmeler olmaması, daha çok ailelerce işletilmesi ve buna bağlı olarak da az sayıda çalışanın olması nedeniyle bu işletmeler ayrı bir finansman bölümüne sahip değildir. Bu durum konaklama işletmelerinin ihtiyaç duyduğu fonların doğru kaynaklardan elde edilmesini engelleyebilmekte ve finansman konusunda karşılaşılan sorunlara ilişkin rasyonel çözüm önerileri sunulmamasına neden olmaktadır. Ayrıca finansal ürün çeşitliliğinin ve risk kaynaklarının sürekli arttığı bir ekonomik ortamda faaliyette bulunan işletmelerin söz konusu riskleri tespit edip buna göre pozisyon alacak finansal konularda uzman insan kaynağına ihtiyaç olduğu görülmektedir. Dolayısıyla işletmelerin yapısı gereği ayrı bir finansman bölümü olmasa bile finansal konularda eğitimli ve deneyimli personelin istihdam edilmesi finansal nitelikli sorunların üstesinden gelinmesinde yardımcı olabilecektir.

Analize dahil edilen konaklama işletmelerinin %50'si finansal planlama yapmadığını belirtmiştir. Faaliyetlerin önceden plana bağlanması işletme yönetici veya sahiplerinin karar verme aşamasında işini kolaylaştırmakla beraber beklenmedik durumlar karşısında hazırlıklı olmayı da sağlamaktadır. Dolayısıyla işletmelerin finansal planlamayı iş süreçlerinin zorunlu bir parçası olarak görmeleri finansal nitelikli sorunların aşılmasında kolaylık sağlayacaktır. Özellikle birçok işletmenin başarısızlığa uğramasında nakit dengesinin sağlanamamasının rol oynaması göz önünde bulundurulduğunda işletmelerin en azından dönemsel nakit bütçesi hazırlamaları büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda finansal kiralama, faktoring gibi gelişen finansal araçlardan yararlanmak suretiyle nakit yönetimi ve tahsilatta yaşanan sorunlarla başa çıkılabilecektir. Ayrıca işletme sahip ve/veya yöneticilerinin belirli periyotlarla gerçekleştirecekleri finansal analizler işletmenin hangi yönlerden zayıf hangi yönlerden güçlü olduğunu ortaya koyacak ve bu doğrultuda gerekli adımlar atılabilecektir.

Çalışmada ulaşılan sonuçlar turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin yöneticilerine, araştırmacılara ve ilgili kamu kurumlarına konaklama işletmelerinin finansal sorunları hakkında bilgi

sağlamaktadır. Ayrıca çalışmada elde edilen sonuçlar, ileride Safranbolu'da yapılacak yeni araştırma sonuçları ile kıyaslanabilir ve zaman içinde mevcut finansal sorunların ne ölçüde değişim gösterdiği tespit edilebilecektir.

KAYNAKÇA

- Akay, B., Sancar, M. F., Uslu, A. ve Öztürk, B. (2015) “Turizm İşletmelerinin Finansal Sorunları ve Çözüm Önerileri”, *Journal of Recreation and Tourism Research*, 2(2), s. 27-33.
- Akıncı, Z. (2016) *Otel İşletmeciliği ve Yönetimi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Bilen, A., Karakaş, A. ve Yağmur, M. (2014) “Diyarbakır’daki Yerleşik Konaklama İşletmelerinin Karşılaştığı Finansal Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 5(10), s. 91-104.
- Ceylan, A. ve İlban, M. O. (2005) “Otel İşletmelerinin Finansal Sorunları Balıkesir İlinde Bir Alan Araştırması”, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 2(3), s. 12-18.
- Karadeniz, E., Unur, K., Köşker, H. ve Zencir, B. (2015) “Van İlinde Faaliyet Gösteren KOBİ Statüsündeki Konaklama ve Seyahat İşletmelerinin Finansal Sorunlarının Analizi”, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24(1), s. 85-98.
- Karadeniz, E., Koşan, L. ve Geçgin, E. (2018) “KOBİ Kapsamındaki Otel İşletmelerinin Finansal Sorunları: Kars ve Erzurum İllerinde Bir Araştırma”, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 15(2), s. 302-319.
- Kaşlı, M. ve Karataban, Ö. (2008) “İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda İşlem Gören Turizm İşletmelerinin Oranlar Yoluyla Analizi”, 3. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, 17-19 Nisan 2008, Balıkesir.
- Sanjeev, G. M., Gupta, K. ve Bandyopadhyay, R. (2012) “Financial Challenges in The Indian Hospitality Industry”, *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 4(2), s. 163-173.
- STDB (2019) “Safranbolu Turizm Danışma Bürosu- Konaklama Tesisleri”, Güncelleme tarihi: 12.05.2019, <http://www.safranboluturizmdanismaburosusu.gov.tr/TR-156254/konaklama---yeme-icme.html>.
- Türksoy, A. (2007) “Konaklama İşletmelerinde Mali Başarısızlığa Yol Açan Etmenler”, *Ege Akademik Bakış*, 7(1), s. 99-115.
- Ünüvar, Ş. (2006) “Pazarlama Aracı Olarak Konaklama İşletmelerinde Halkla İlişkiler Faaliyetleri”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2), s. 179-198.
- Yılmaz, H. (2007) “Turizm Sektörü KOBİ’lerinin Finansman Sorunlarının Diğer Sektörlerle Karşılaştırmalı Analizi: Bodrum Örneği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 33, s. 162-170.